

La classe de religió, un problema d'oferta

Dv, 20/03/2015 per Jordi López Camps

[Vita Moleskine](#)

En el sistema educatiu, els pares i la religió van per camins diferents. Els estudis senyalen que Catalunya és una país amb poca demanda familiar de l'aprenentatge de la religió dins del sistema educatiu públic. Aquesta situació pot ser analitzada des de moltes perspectives. Des de la perspectiva de la demanda hom pot analitzar com s'expressa el dret dels pares a escollir la formació que han de rebre els seus fills; com s'han d'establir les relacions entre aquesta educació i la catequesi a rebre en l'àmbit de la religió, i altres qüestions que incideixen en el que es podria considerar l'àmbit de la demanda. La creixent banalització de la religió en la societat fa també que hi hagi menys preocupació en les famílies per la formació religiosa dels fills. Aquesta perspectiva afecta tant als catòlics com a les religions minoritàries. En aquestes últimes moltes famílies desconeixen el seu dret a demanar la formació religiosa en l'escola pública.

No tot està situat en la balança de la demanda. Part de l'actual situació es deu a problemes associats a l'oferta de la classes de religió. És important recordar que l'oferta de classes de religió està emparat per unes lleis que vinculen al sistema educatiu; en aquesta sentit és notori el desinterès que es té en fer acomplir aquesta normativa i, de forma especial, en relació a les religions minoritàries. Malgrat el que diuen les lleis, encara hi ha tensions entorn a la definició dels currículums i el nomenament dels professors, així com la seva regulació laboral. Des de la perspectiva de les religions hi ha el debat si és adient incorporar les classes de religió dins del sistema educatiu o, al contrari, fora millor una educació en cultura religiosa. Una altra dimensió d'aquesta problemàtica és la incidència en el sistema educatiu d'una visió laïcista de la qüestió. Considero que el sistema educatiu públic està instal·lat, de forma més implícita que explícita, en un model de laïcitat més proper al laïcisme francès que al model constitucional de laïcitat positiva.

Totes aquestes aspectes, i altres, podrien justificar la baixa demanda alhora d'exigir l'educació religiosa dels fills en el sistema educatiu públic. No obstant, ¿aquesta demanda es podria modificar si existeix, des dels inicis dels processos de matriculació, una oferta de classes de religió? ¿l'oferta pot modificar la demanda? L'experiència senyala que des del punt de vista de l'oferta educativa, la que hauria d'estar garantida des del sistema públic, no es fa massa cosa per atendre les demandes de les famílies. Una mostra d'aquesta situació són les converses que s'han recollit a partir de situacions reals en les quals uns pares demanaven a escoles públiques si tenien oferta de classe de religió pels seus fills. Un grup de catòlics ha fet l'exercici de recollir aquestes respostes algunes de les quals resumeixo tot seguit. A la demanda d'un pare si l'escola té la classe de religió la resposta és *"no. Això és una escola pública, laica, o sigui, arreligiosa, catalana"*. Altres resposta fou més laconica: *"no. Aquí no donem l'assignatura de religió"* o *"no impartim l'assignatura de religió. Som una escola pública. En principi, les escoles públiques són laiques"*. Aquesta percepció d'escola laica es repeteix en diverses respostes per tal de justificar la no oferta de classes de religió. Algunes respostes eren ben curioses, per exemple aquesta: *"Aquí no donem classes de religió. Amés, si només ho demana un nen no creiem que enviïn un professor. L'alumne seria vist com un bitxo estrany perquè el trauríem de classes cada dos*

per tres. Com que per aquí a la vora hi ha varis col·legis religiosos és molt més fàcil que l'enviïn a una escola religiosa". En altres escoles les respostes eren més matisades: "no en tenim perquè no hi ha demanda".

Aquesta darrera resposta dona llums per respondre les anteriors preguntes: ¿no hi ha oferta perquè no hi ha demanda, o la demanda no es verbalitza perquè no hi ha oferta? Ben segur que, si hi hagués una oferta d'aquesta assignatura, tal com preveu la normativa sobre aquest tema, hi haurien més demandes. Aquestes respostes demostren que el sistema educatiu no és ni receptiu a les demandes dels pares ni saben que l'oferta de classes de religió és obligatòria pels centres públics d'ensenyament. Seria bo que els responsables del sistema educatiu, a la llum d'aquesta situació, analitzessin el perquè de tot plegat.